

توافق صلح یمن به احتمال زیاد امکان‌پذیر خواهد بود

به قلم سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrsw-n-0/)

۲۰ مارس ۲۰۲۳

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/yemen-peace-accord-appears-increasingly-possible

العربية (/ar/policy-analysis/atfaq-alslam-fy-aly-mn-ybdw-mmkn-an-ly-nhw-mt-zayd/)

درباره نویسنده

سایمون هندرسون (/fa/experts/saymwn-hndrsw-n-0/)

تحلیل کوتاه

رسیدن به توافق در یمن کنترل را به شورشیان حوثی تحت حمایت ایران می‌سپارد اما سعودی‌ها را نیز از یک جنگ پرهزینه و دشوار رها خواهد کرد و به طور بالقوه فرصت‌های دیپلماتیک بیشتری ایجاد می‌کند

هفته گذشته نشانه‌های جدیدی در یمن از یک سازش در حال ظهور دیده شد. در ۲۶ فوریه برای نخستین بار پس از ۲۰۱۶ اولین کشتی باری بعد از کسب مجوز از سازمان ملل در بندر حُدیده در دریای سرخ که تحت کنترل حوثی‌ها است پهلو گرفت. دو روز پیش از آن رشاد العلیمی رئیس شورای رهبری ریاست جمهوری یمن که حاکمیت اسمی دارد و در عربستان سعودی مستقر است در یک روزنامه معروف متعلق به عربستان سعودی به تمجید از آخرین مذاکرات بین ریاض و حوثی‌ها پرداخت.

مذاکرات مستقیمی که العلیمی به آن اشاره کرده به کمک دولت عمان ترتیب داده شده است و به موازات تلاش درازمدت سازمان ملل صورت می‌گیرد که قرار است آتش‌بس غیررسمی فعلی را (که از آوریل ۲۰۲۲ تا کنون رعایت شده) به آتش‌بس رسمی بدل کند. اگر مسیری که در عمان طی می‌شود به نتیجه برسد مذاکرات سیاسی همه‌جانبه در نهایت به دنبال خواهد آمد. گرچه مقامات دخیل در این مذاکرات برای اینکه زمینه‌های مورد توافق به خطر نیفتد مایل نیستند در مورد آنها بحث کنند.

بر اساس گزارشی که در ۲۵ فوریه در *اکنومیست* منتشر شد سعودی‌ها «در حال مذاکره درباره توافقی هستند که به موجب آن بتوانند از یمن خارج شوند» و این توافق ممکن است در «ماه‌های آینده شاید نزدیک تعطیلات ماه رمضان» که از اواخر ماه مارس آغاز می‌شود «در شهر مقدس مکه امضا شود». با این حال نکته اینجاست که این توافق «حوثی‌ها را از قدرت حذف نمی‌کند و به جنگ داخلی آشفته یمن پایان نمی‌دهد». آنچه ظاهراً ریاض به دنبال آن است «این ضمانت است که حوثی‌ها پرتاب پهپاد و موشک در سرتاسر مناطق مرزی را متوقف کنند».

در واقعیت هرگونه توافق قریب‌الوقوع به منزله قبول شکست از طرف عربستان سعودی است که در سال ۲۰۱۵ پس از اینکه قبایل حوثی شمال غرب یمن کنترل خود را از صنعا پایتخت تا عدن گسترش دادند دست به مداخله نظامی در یمن زدند. در آن زمان محمد بن سلمان که تازه وزیر دفاع عربستان شده بود و سپس به ولیعهد و رهبر بالفعل کشور تبدیل شد خواستار دخالت در یمن بود و کارزاری ائتلافی را موسوم به «عملیات طوفان راسخ» به راه انداخت. با این حال خیلی زود ثابت شد که این عملیات چندان هم «راسخ» نیست و ولیعهد عربستان بازدیدهای خبرساز خود را از پایگاه‌های بمب‌افکن‌های پیشتاز نبرد محدود کرد چرا که گزارش‌هایی می‌رسید حاکی از اینکه خلبانان عربستان موجب کشته شدن غیرنظامیان شده‌اند و عربستان کنترل بخش بزرگی از مرز جنوبی این کشور را از دست داده

است این جنگ در اوج خود حدود یک میلیارد دلار در هفته برای ریاض هزینه داشت.

در سال ۲۰۱۹ امارات متحده عربی یکی از اعضای اصلی ائتلاف با عربستان پس از پیشروی تا حدیده عملیات نظامی خود را در یمن کاهش داد چون نتوانست کنترل این بندر را از دست نیروهای حوثی خارج کند اما همچنان به مبارزه خود با عناصر محلی القاعده در شبه جزیره عربستان متعهد باقی ماند با این حال حمایت امارات از «شورای انتقالی جنوب» که یک جنبش جدایی طلب مستقر در عدن است تلاش‌های بین‌المللی برای برقراری صلح در یمن را پیچیده کرده است در واقع موضع‌گیری کنونی ابوظبی در مورد توافق احتمالی عربستان و حوثی‌ها احتمالاً شبیه موضع «شورای انتقالی جنوب» خواهد بود این شورا تمجید اخیر العلیمی از روند مذاکرات عربستان و حوثی‌ها را با این استدلال که او «عدم جدیت نشان داده» رد کرده است.

از دیدگاه دولت آمریکا چنین توافقی گامی مثبت در جهت کاهش بحران انسانی همیشگی یمن خواهد بود که دو سوم جمعیت ۲۸ میلیون یمن این کشور گرفتار آن هستند اجرای این توافق همچنین موجب بهبود روابط واشنگتن با ریاض خواهد شد کارزار عربستان برای بمباران یمن ابتدا مورد حمایت لجستیک آمریکا بود اما خیلی زود با مخالفت عمده اعضای کنگره مواجه شد.

مطمئناً رها کردن یمن به دست حوثی‌ها - که شعار رسمی آنها به طور ویژه شامل عبارات «مرگ بر آمریکا مرگ بر اسرائیل و لعنت بر یهودیان» است - از جنبه‌های استراتژیک دیگر نتیجه دردناکی خواهد بود مهم‌تر از همه واشنگتن باید ارزیابی کند که توافق با حوثی‌ها تا چه حد ممکن است بر تلاش‌های آمریکا برای محدود کردن نفوذ خصمانه ایران تأثیر بگذارد به ویژه از این نظر که موشک‌هایی که تهران به حوثی‌ها می‌دهد ممکن است به زودی بُرد لازم را برای شلیک به جنوب اسرائیل

<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/yemens-southern-hezbollah-implications-houthi-missile-and-drone-improvements> پیدا کنند رهبران ایران ابتدا حملات حوثی‌ها را صرفاً یک موضوع جانبی می‌دانستند که ارزش حمایت دارد اما این گروه مدت‌هاست که برای ایران به ایزاری قوی (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/houthi-jihad>) برای تهدید کشورهای حوزه خلیج فارس اسرائیل و تنگه حیاتی باب‌المندب بین دریای سرخ و خلیج عدن و اهداف دیگر تبدیل شده است در نتیجه حتی یک توافق ناقص در یمن ممکن است در مسیر تلاش‌های دیپلماتیک فزاینده برای دستیابی به صلح مفید باشد و می‌تواند تا حدی باعث کاهش پیوند حوثی‌ها با ایران شود.

سایمون هندرسون هموند بیکر و مدیر برنامه برنستاین در زمینه خلیج فارس و سیاست انرژی در انستیتو واشنگتن است.

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Can Federalism Work in Lebanon?

مارس ۲۰۲۳

Robert Rabil

([/policy-analysis/can-federalism-work-lebanon](https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/can-federalism-work-lebanon))

تحليل کوتاه

سقوط ریال ایران لزوماً به استیصال دیپلماتیک منجر نمی‌شود

۲۰ مارس ۲۰۲۳

هنری ژم

(fa/policy-analysis/sqwt-ryal-ayran-lzwma-bh-astysal-dyplmatyk-mnjr-nmyshwd/)

IN-DEPTH REPORTS

Turkish Backlash:

How Street Interviews Spread Anti-Syrian Refugee Sentiment

۲۰ مارس ۲۰۲۳

Sude Akgundogdu

(/policy-analysis/turkish-backlash-how-street-interviews-spread-anti-syrian-refugee-sentiment)

TOPICS

(fa/policy-analysis/khlyj-w-syast-hwzh-anrzh/) خلیج و سیاست حوزه انرژی

REGIONS & COUNTRIES

(fa/policy-analysis/ayran/) ایران

(fa/policy-analysis/kshwrhay-hashykhlyj-fars/) کشورهای حاشیه خلیج فارس